Ao. 1835. Vrijdag, den 14 Augustus. No. 65.

GRONINGER COURANT

ALGEMEEN DAGBLAD
VOOR DE
STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

De GOUVERNEUR van de Provincie *Groningen* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat, naardien eerstdaags een begin zal worden gemaakt met de VERNIEUWING van de *DORPSTER TIL*, liggende over het Kanaal van *Groningen* naar *Stroobos*, de PASSAGE aldaar zal zijn GESTREMD.

GRONINGEN den 7 Augustus 1835.

De Gouverneur voornoemd,
Bij deszelfs afwezen,
Het Lid der Gedeputeerde Staten:
G. J. KEISER.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* maken bekend, dat op Donderdag, den 27 Augustus 1835, des voormiddags te twaalf uren, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad, door H. E. A. Gecommitteerde, op nadere approbatie, publiek zal worden verkocht: een KOFSCHIP, laatst bevaren door den Schipper HARM DREWES, in het Beurtveer van *Groningen* op de *Lemmer* en vice versa.

Waarvan de Conditiën acht dagen bevorens ter Stads Secretarij ter lezing zullen liggen.

GRONINGEN den 10 Augustus 1835.

Burgemeester en Wethouderen: J. F VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

FRANKFORT den 7 Augustus.

Bij den Zwitserschen Landdag heeft men zich op nieuw bezig gehouden met de betrekkingen van Neufchatel tot de overige kantons. Na lange beraadslagingen, in den loop waarvan verscheidene afgevaardigden wilden, dat de naam van prinsdom voor dat gewest zou worden afgeschaft en men er voortaan geene Pruissische cocardes of medailles meer zou dragen, indien het bij voortduring een deel van het Bondgenootschap wilde uitmaken, is met eene groote meerderheid de monarchale constitutie van Neufchatel door de vergadering gewaarborgd, doch tevens bepaald, dat het contingent van dat prinsdom, bij zijne vereeniging met het overige Zwitsersche leger, geene andere dan nationale kleuren dragen zal. Omtrent het dragen der Pruissische medaille is men tot geen stellig besluit gekomen.

— Het dagblad van Genève, *le Federal*, van den 31 Julij, schrijft het volgende:

» Het gouvernement van Lucern heeft verscheidene kantons uitgenoodigd, om deel te nemen aan eene nieuwe conferentie, met oogmerk, om de kerkelijke zaken te regelen en een einde aan de woelingen der priesters in Zwitserland te maken.

» Die priesters, welke den rondgaanden brief van den Paus in stilte hebben laten drukken en verspreiden, zonder daartoe verlof van het Zwitsersche bestuur te hebben, zullen in regten worden vervolgd.

» De wederstrevige priesters van Argau, die door de regtbank veroordeeld zijn, hebben aan het gouvernement verzocht, dat hun vonnis mogt worden uitgesteld tot dat de groote raad over hun verzoek *om gratie* zoude hebben uitspraak gedaan."

Van den 8sten. Het dagblad van Augsburg behelst berigten uit Kalisch van den 27sten en uit Silezië van den 30 Julij, waarin gewag wordt gemaakt van het ontdekken eener zamenspanning, om den Keizer van Rusland te vermoorden. De deswege medegedeelde bijzonderheden zijn echter zeer onvolledig, en komen op het navolgende neder:

» Nadat onlangs het *leugenachtige* gerucht verspreid was, dat een opstand in Petersburg was uitgebroken, waaraan de troepen zouden hebben deel genomen, verneemt men nu, dat eene bende zendelingen der Parijssche propaganda in Polen heeft willen binnensluipen, met het oogmerk, om den Keizer om het leven te brengen. Zij voedden daarbij de ijdele hoop, dat zij de Poolsche troepen voor zich zouden winnen en met derzelver behulp hun misdrijf zouden kunnen begaan. Het ontwerp heeft echter bij de troepen een' diepen afkeer veroorzaakt, en er moet besloten zijn, den Keizer de trouwste verkleefdheid aan zijn' persoon en den afschuw te laten uitdrukken, dien een dusdanig vermoeden bij alle Poolsche troepen verwekt heeft. Op de aanstaande wapenschouwing heeft de ontdekking der zamenzwering geenen invloed, en er wordt in dit opzigt niet in 't minst acht op dezelve geslagen. Ook zonder de Russische armee zou Keizer *Nikolaas* geheel veilig zijn; want algemeen laat zich de deelneming in zijn lot, hetwelk op deze wijze bedreigd werd, hooren.

» De bedoelde zendelingen der Parijssche propaganda zijn Franschen, Polen en Piemontezen; zij moeten 54 in getal wezen; hunne signalementen zijn opgegeven aan al de policie-overheden in Silezië. De verordeningen omtrent de reispassen zijn zeer gescherpt, en het passeren der grenzen is ten uiterste moeijelijk gemaakt. — De ontsteltenis is algemeen, en zelfs diegenen, welke anders tot de zijde der liberalen overhelden, openen de oogen en zijn ontbutst over de snoode ontwerpen der booswichten."

Van den 9den. Op aanzoek van den Griekschen gezant te Munchen, zullen van daar twee Protestantsche geestelijken naar Athene en Napoli worden gezonden, om de dienst bij de Duitsche troepen in Griekenland te verrigten.

— Brieven uit Konstantinopel, van den 16 Julij, behelzen, dat de Turksche gezant aan het hof zich weder tot zijn vertrek gereed maakte, zonder dat men tot nog toe met zekerheid had vernomen, wat aanleiding had gegeven tot zijne overhaaste reis naar de Turksche hoofdstad. Vrij algemeen vermoedt men, dat Frankrijk zich weder naauwer aan de Porte wil aansluiten en een nieuw handelstraktaat tot stand brengen, dat te gelijk voor een traktaat van vriendschap gelden zou. Ook wordt gesproken van eene schadevergoeding aan den Sultan voor het verlies van Algiers.

De Porte schijnt tegenwoordig hare aandacht zeer ernstig op de Barbarijsche Staten te vestigen en de regten harer oppermagt daarover meer dan ooit te willen doen gelden. Weldra zoude een eskader naar Tunis uitloopen, om ook daar, gelijk te Tripoli geschied is, den pacha af te zetten en naar Konstantinopel te doen voeren. Men wil namelijk het ingeslopen gebruik, dat het bestuur in die Staten van den vader op den zoon overgaat, geheel afschaffen. Ook ter demping der onlusten in Albanië werden gestrenge maatregelen genomen, zijnde het bevel over de derwaarts bestemde expeditie aan *Muschir-Achmet*-pacha opgedragen.

HAMBURG den 8 Augustus.

Bij een hevig onweder is den 28 Julij de bliksem te Stokholm ingeslagen in de torens der St. Katharina- en der Ritterholm-kerk. Op den eerstgenoemden toren is de brand spoedig gebluscht; op den laatstgenoemden meende men denzelven na verloop van 24 uren meester te zijn, maar den 29sten is de vlam plotseling weder uitgeborsten, met dit gevolg, dat de geheele toren verbrand is. Den 30sten was een gedeelte der kerk ingestort, en duurde de brand nog voort.

VAN DEN RIJN den 9 Augustus.

Bijzondere brieven uit Berlijn, van den 4den, behelzen het volgende:

» De viering van 's Konings geboortedag is gisteren in deze hoofdstad gestoord door eene zeer bedroevende gebeurtenis. De aanleiding daartoe was, zoo als meestal het geval is, zeer gering. Het is namelijk sedert vele jaren hier onder het volk gebruik, om bij dusdanige feesten pistolen en geweren af te schieten; maar, omdat in het vorige jaar daardoor vele ongeregeldheden waren veroorzaakt, had de Regering ditmaal oude verbods-wetten daartegen te voorschijn gehaald, en het bedoelde schieten streng verboden. Dit echter schijnt de lust der menigte eerst regt opgewekt te hebben, althans toen het donker werd, hoorde men van alle kanten schoten. Vooral hield zich eene groote menigte daarmede bezig op het groote exercitie-plein buiten de Brandenburgerpoort. Eenige gensdarmes wilden dit beletten, maar werden gehoond; daarop rukten troepen aan, die geweld gebruikten en op den hoop inhieuwen. De menigte vlugtte toen naar den Thiergarten, maar werd ook daar in de boschjes door de troepen vervolgd. Men zegt, dat aldaar onschuldige wandelaars, vrouwen en kinderen ter neergesabeld en onder den voet gereden zijn; hoe het zij, men begon met de aan den straatweg liggende steenen in groote woede op de troepen te werpen; van weerskanten werd een warme strijd gevoerd.

» Eindelijk trok de hoop de poort binnen, en toen werden door het gepeupel grove baldadigheden en geweldenarijen begaan. Men sloeg de banken aan stukken, rukte de palen van de jonge boomen uit den grond, en verbrak met de alzoo bekomene stukken hout de lantarens.

» De verbitterde volkshoop groeide meer en meer aan en verspreidde zich, terwijl de charges der troepen voortduurden en een overgroot aantal lieden gewond werd, door de stad, alwaar eene menigte vensters werd ingeslagen. Dit werd zelfs gedaan in het paleis der vorstin *van Liegnitz*, 's Konings gemalin, en in het gebouw van den kommandant, alwaar zelfs eenige ramen werden uitgebroken. Voor het paleis des Konings (die zich op het paauwen-eiland bevond) had zich intusschen eene sterke wacht geplaatst.

» Omstreeks half 12 werd alarm geslagen, en kwam het geheele garnizoen op den been. Door den hertog *Karel van Mecklenburg*, den bevelhebber der garde, werd aan de ruiterij last gegeven, om de menigte uiteen te drijven, en aan dit bevel is voldaan.

» Reeds te 6 uren waren heden morgen duizende lieden op den been en op de exercitie-plaats verzameld, zoodat men niet zonder vrees is voor nieuwe onlusten tegen den avond."

De Pruissische Staats-Courant, van den 7 dezer, behelst een berigt nopens de onlusten van den 3den, hetwelk, wat de hoofdzaken betreft, overeenstemt met het bovenstaande. Voorts blijkt uit dat berigt, dat de ongeregeldheden werkelijk den 4den en ook nog den 5den herhaald zijn. Hieromtrent luidt de opgave van het regeringsblad als volgt:

» Eergisteren (den 4den) begaf zich eene groote menigte nieuwsgierigen naar den Thiergarten, alwaar, om niet te gewagen van mindere wanorden, die des daags voorvielen, 's avonds een aantal rustverstoorders verscheidene buitensporigheden tegen het gebouw van den circus beging, maar weldra naar de stad terug trok, vermits bevel was gegeven, om de poort te 9 uren te sluiten. Hier poogde een hoop de onlusten van den vorigen dag te hernieuwen; eene te hulp geroepene afdeeling militairen verstrooide denzelven echter terstond. — Op de beide dagen is een groot aantal rustverstoorders gearresteerd, maar door de militairen geen gebruik gemaakt van de vuur-wapenen, ofschoon de troepen verscheidene gewonden bekomen hebben door het werpen met de steenen; evenwel is niemand bij deze voorvallen om het leven gekomen. Er zijn maatregelen genomen, om den 5den geene zamenscholing hoegenaamd te dulden.

» Met dit al hebben ook gisteren avond (den 5den) nog eenige zamenscholingen, te weten onder de linden, plaats gehad, en werden eenige afzonderlijke buitensporigheden bedreven. Het gelukte echter de geposteerde troepen spoedig, de menigte uiteen te drijven en de rust te herstellen. Van den kant der stedelijke regering is eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij de inwoners opgeroepen worden, om de overheden de behulpzame hand te reiken in derzelver pogingen, om aan het sedert eenige dagen plaats hebbende straat-oproer een einde te maken, en het publiek verklaart zich ook algemeen met de levendigste verontwaardiging tegen de, ondanks alle vermaningen, nog altijd hier en daar voorkomende verstoringen der openbare orde en betamelijkheid."

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 8 Augustus.

Het Hoogerhuis zet het verhoor der getuigen tegen de corporatie-bill voort. In de zitting van gisteren avond verklaarde sir *C. Wetherell*, dat hij op dien avond geene verdere getuigen had te doen hooren. De markies *van Salisbury* verlangde te weten, tot hoe verre het getuigen-hooren zich moest uitstrekken? Hij hield het er voor, dat reeds genoeg getuigenissen waren gehoord geworden, om hunne Lordschappen in staat te stellen met deze bill tot een einde te komen.

De hertog *van Wellington* drukte deze zelfde meening uit, oordeelende, dat het verhoor geenen meerderen tijd moest innemen, dan vereischt werd, om getuigenverklaringen te verkrijgen, die metterdaad noodwendig waren, om de zaak der petitionnarissen kennelijk te maken. Naar al wat hij gehoord had, kwam het hem voor, dat het hooren der getuigen heden vroegtijdig konde gesloten worden. Verscheidene andere Lords, aan elke zijde van het Huis, stemden in het gevoelen, dat nagenoeg voldoende getuigenis was gehoord. Waarna hunne Lordschappen het getuigen-verhoor schorsten tot heden te elf uren, als wanneer hetzelve zal worden hervat.

Lord *J. Russell* in die zelfde zitting verlangende, dat er eenige beschikkingen met opzigt tot de orde van den dag mogten genomen worden, ten einde den gang der zaken te vergemakkelijken, merkte de heer *Hume* aan, dat, indien de corporatie-bill op eene andere plaats werd op het tapijt gebragt, hij eene oproeping van het Huis zoude voorstellen, opdat de groote raad der natie mogt beslissen, wat er behoorde gedaan te worden.

De heer *Roebuck* gaf te kennen, dat het Huis voor zes weken zich verdagen moest, om den noodigen tijd te verleenen tot het uitspelen van het *kluchtspel* in eene andere plaats. Dit gezegde bragt eene groote gemoederenberoering te weeg, en er werd geschreeuwd: *aan de orde! aan de orde!*

De president zeide, dat zulk eene taal, eene toespeling op een ander Huis bevattende, onparlementair was.

De heer *Roebuck* antwoordde, dat hij ook zonder des voorzitters aanmerking zelf die taal aldus zoude beoordeeld hebben, ware het niet, dat hij zich herinnerd hadde, welk eene tegen het bedoelde Huis en deszelfs verhandelingen gevoerde taal zonder zulke teregtwijzing was geduld geworden.

Lord *John Russell* meende, dat men best zoude doen te rade te gaan met de waardigheid der handelingen, en de door allen bedoelde zaken te bevorderen, zonder zich om elders gemaakt wordende aanmerkingen te bekreunen.

In de zitting van het Lagerhuis van denzelfden dag werden onderscheidene artikels der Iersche kerkbill aangenomen.

— De pakketboot van Rio Janeiro, gisteren alhier aangekomen, heeft eene waarlijk vreemde tijding aangebragt. Het schijnt, dat een lid der Gedeputeerden Kamer aldaar voorgesteld heeft de afschaffing der monarchij en de uitsluiting der heerschappij van Don *Pedro II*. Deze buitengewone motie is met even groote verontwaardiging als verwondering ontvangen, en de eenige kwestie, bij de Kamer opgekomen, is geweest, om te weten, of de heer *Franca*, die de motie voorgedragen had, voor een' gek of een' verrader moest gehouden worden; men sprak van een adres aan de Kamer, waarin men dezen gedeputeerde voor eenen meineedige verklaart en op zijne verwijdering uit het wetgevend ligchaam aandringt.

— Eene alhier ontvangene reeks couranten van de Kaap de Goede Hoop, loopende tot den 30 Mei, bevat, onder anderen, de gewigtige tijding van den dood van *Hintza*, het Kaffersche opperhoofd, onder wiens aanvoering de invallen der inboorlingen, die onzen kolonisten zoo veel onheils gebrouwd hebben, op onze bezittingen plaats grepen. *Hintza* had zich op den 29 April aan onze troepen overgegeven, een vredesverdrag geteekend en zich verbonden, eene schadevergoeding te zullen betalen voor de schaden, aan de kolonisten toegebragt. Den 12 Mei deed hij, met den kolonel *Smith* en onder bewaking van een geleide, eenen togt, om aan te wijzen, waar men het eerste gedeelte daarvan, bestaande in 25,000 stuks vee en 500 paarden, bijeen zou vinden. In den morgen stak men de Guabacka over en allen, behalve den kolonel *Smith* zelven, waren afgestegen, om eene steilte te beklimmen, toen *Hintza*, die mede afgestegen was en zijn paard bij den toom leidde, eensklaps te paard sprong en

in vollen galop wegreed. De kolonel zette hem terstond achter na en poogde hem dood te schieten, maar zijne pistolen weigerden. Hij bleef hem evenwel, verre voor al zijne ruiters uit, op den voet volgen, en hem achterhalende, greep hij hem, met eene wanhopige inspanning van krachten, bij den kraag en wierp hem op den grond. De vlugteling had met zijn mes naar hem gestoken, maar hem gemist. *Hintza* stortte met eenen zwaren val ter neder, maar sprong oogenblikkelijk weder op en wierp een mes naar den kolonel *Smith*, die, niet in staat zijn paard in deszelfs volle vaart te stuiten, de steilte afrende op het oogenblik, dat het detachement opkwam. De heer *Southey jr.* sprong van zijn paard, gaf vuur op den Kaffer en trof hem onder aan het been, maar zonder zijne vlugt daardoor te stuiten. Met een tweede schot trof hij hem in de ribben, maar *Hintza* vloog de steilte af en verdween. De heer *Southey*, zijne pistolen weder geladen hebbende, zette hem zonder verder tijdverlies weder na, en zich in de Guabacka begevende, ontdekte hij *Hintza*, die zich onder eene rots verborgen had, en zijnen vervolger alsnu met een assagai poogde af te houden, maar de heer *Southey* gaf ten derden male vuur en trof hem in de hersens. *Muteene*, de vertrouweling van *Hintza*, die door hem vooruit gezonden was, onder voorwendsel van het vee bijeen te brengen, maar inderdaad met last, om hetzelve buiten bereik van het detachement en in veiligheid te brengen, werd erkend, de zaak van eene nabijgelegene hoogte bespiedende. Een van zijn gevolg werd door een' Hottentot doodgeschoten, maar de anderen ontkwamen het door de vlugt.

Op den 18 Mei werd er eene proclamatie afgekondigd, waarbij *Creilie*, een der zonen van *Hintza*, tot zijnen opvolger in het land van Kei en Basbee werd erkend, als hebbende hij zich verbonden tot het stiptelijk nakomen van het door zijnen vader onuitgevoerd gelaten verdrag.

Voorts is er, zoo als de laatstvorige berigten zulks reeds deden voorzien, nog eene proclamatie verschenen, houdende, dat 7000 vierkante mijlen van het Kaffersche grondgebied ten profijte der kolonie zijn verbeurd verklaard, en dat de Kaffersche opperhoofden en derzelver stammen voor altijd uit die landstreek verbannen zijn.

Het verbeurd verklaarde grondgebied is aan de Fingos, een bevolking van 14 of 15,000 koppen, ter bewoning verleend; de heer *Mitford Bowsker* is door het gouvernement met het uitdeelen der erven belast. Vele der kolonisten zijn evenwel beducht, dat deze ontneming van grondgebied aan de Kaffers, die in de laatste 16 jaren niet minder dan 11000 vierkante mijlen beloopt, in het vervolg de oorzaak van groote moeijelijkheden zal kunnen worden, wijl de Kaffersche natie zich thans zoo zeer opeen gedrongen ziet, dat de hun gelatene grond hun onmogelijk genoegzame middelen van bestaan kan opleveren, en men alzoo gedurige invallen van veel ernstiger aard, dan hunne vroegere strooppartijen, te voorzien heeft.

— Te Dublin is de rust den 3 dezer gestoord geworden. Eenige duizenden Oranjelieden waren, ook uit de naburige plaatsen, in Coburg-Gardens bijeengekomen, om over hunne belangen te raadplegen, welke vergadering de ondersecretaris van staat, de heer *Drummond*, niet had willen verhinderen, ofschoon men hem op de mogelijke gevolgen daarvan opmerkzaam had gemaakt. Alleen had hij een groot aantal policiedienaren op den been doen komen. Naauwelijks hadden de Radicalen van het voornemen hunner tegenpartij de lucht gekregen, of ook zij namen hunne maatregelen en weldra zag men eene ontelbare menigte, uit de laagste volksklassen, met knuppels gewapend, naar Coburg-Gardens stroomen, waar zij de Oranjelieden het binnenkomen wilden beletten en een aantal hunner deerlijk mishandelden, zoodat, volgens sommigen, zelfs een militair, die gereed stond naar Spanje te vertrekken, aan de gevolgen zijner wonden zou overleden zijn. Weldra werd de policie door krijgsvolk bijgestaan en de rust in zoo verre hersteld, dat de Oranjelieden tot het doel hunner zamenkomst konden overgaan, voornamelijk daarin bestaande, om hunne tevredenheid met den recorder der Iersche hoofdstad bij adres aan den Koning kennelijk te maken. De Radicalen namen gelijktijdig een tegenovergesteld besluit. Men berekent, dat niet minder dan zeventig- of tachtigduizend menschen van beide partijen dit hoogst onstuimig tooneel hebben helpen uitmaken.

Van den 9den. In het Huis der Lords zijn gisteren de getuigen-verhooren tegen de plaatselijke corporatie-bill voortgezet. Daarna heeft het Huis, op voorstel van lord *Wellington*, besloten, de zaak aanstaanden Woensdag in committé te zullen behandelen.

FRANKRIJK.

PARIJS den 22 Julij.

De prokureur-generaal heeft door eenen wapensmid het helsche werktuig doen onderzoeken. Uit het deswege uitgebragte rapport blijkt, dat, indien dit ontzettende werktuig meer naar de regelen der kunst en waaijerswijze ware vervaardigd geworden, men daardoor 240 personen had kunnen dooden.

— Men heeft ontdekt, dat *Fieschi* nog eene tweede woonplaats heeft, waar dan ook 35 gemonteerde geweren, kogels, kruid en eene aanzienlijke som geld in beslag zijn genomen.

— De gevangennemingen, veroorzaakt door den aanslag van den 28 Julij, houden niet op. Men verzekert, dat de juffer *Bocquin* herkend is voor eene der maitressen van *Fieschi*, en dat zij zelve hare betrekking tot dien man heeft bekend, er bijvoegende, dat zij hem dikwerf in zijne woning op den boulevard du Temple kwam opzoeken, en dat zij, telken reize dat er lieden kwamen, om hem te spreken, met zorg door hem verwijderd werd.

Het schijnt thans zeker, dat een zich noemende *Maurey*, zadelmaker van beroep, boezemvriend van *Fieschi* en van medepligtigheid verdacht, dezelfde is, dien eenige dagbladen voor zijnen oom hebben gehouden. (*Gaz. des Tribun.*)

— Men zegt, dat *Fieschi* beleden heeft, dat hij in de uitvoering van zijn schelmstuk geholpen is geworden door twee mannen, die bij de justitie bekend zijn. Hij zelf had het rak met geweren gerigt, een ander had hen afgeschoten en de derde het zonneblind voor het venster opgeschoven. Uit zijne verklaringen moet blijken, dat hij en die twee makkers slechts werktuigen waren; doch op wiens last hij de daad gepleegd heeft, wil hij niet zeggen. Onder de geruchten, die nu weder verspreid worden, schrijft men den aanslag toe aan de hertogin *van Berry*, die zich aan den Koning, voor de haar aangedane beleedigingen, wilde wreken.

De gearresteerde dagbladschrijvers zijn alle weder in vrijheid gesteld, behalve de heer *Raspail*, die nog gevangen gehouden wordt wegens hetgene bij zijne verhooren moet voorgevallen zijn.

— De *Gazette* vergelijkt reeds herhaalde malen, hetgene aan *Lodewijk-Philips* overkomen is, bij de dreigende woorden, welke eene wonderhand op *Belzazars* gastmaal aan den wand schreef. Zij ziet in zulk eene bewaring, te midden van een feest, waar men geen gevaar verwachten konde, eene waarschuwing door den hemel gegeven. Met betrekking tot den naam van wonder, van mirakel, welke de ministeriële bladen aan het behoud des Konings gegeven hebben, zegt zij: »Zij, die willen, dat het een mirakel geweest zij, moeten daarvan de reden en het doel nasporen. Mirakels gebeuren, om te waarschuwen en te bekeeren, anders waren zij ongerijmd." Waartoe *Lodewijk-Philips* zich bekeeren moet, begrijpt men.

— Alle dagbladen van Parijs verzetten zich tegen de der Kamer aangebodene wetsontwerpen. Men weet, dat, zoo deze ontwerpen aangeboden worden, het meerendeel der drukpers-vergrijpen, beschouwd als *aanrandingen der vrijheid van den staat*, door het Hof der Pairs zullen beoordeeld worden.

De *Temps* is van gevoelen, dat deze voorzorgen nog weinig zullen baten; want, zegt hij, de Kamer der Pairs wreekte, meer dan eens, zelve de drukpers, en geen achtingswaardig ligchaam zal deel willen nemen aan eene dergelijke onderdrukking.

Bij eene exceptionele wetgeving heeft men exceptionele wetten, en bij buitengewone wetten ook eene buitengewone Kamer noodig.

Alles wordt in het ontwerp verkracht. Het charter zegt: »De censuur zal niet weder kunnen ingevoerd worden" en men stelt eene censuur in op de schouwburgen en plaatwerken.

Het charter zegt: »De verbeurdverklaring is afgeschaft" en bij eene andermaal ge beboeting zijn de dagbladen verbeurd.

Het charter zegt: »Drukpers-vergrijpen komen voor de jury" en het ontwerp verwijst hen bijna allen naar de regtspraak der Pairs.

Het charter zegt: »Niemand zal van zijne natuurlijke regters kunnen afgetrokken worden" en door de verdeeling der jury in verschillende sectiën, kan de regering iemand altijd eene speciale jury toekennen.

Van den 8sten. Gisteren hebben er in de afdeelingen geene eigenlijk gezegde discussiën plaats gehad; alleen hebben eenige redenaars der oppositie het woord gevoerd, doch de wetsontwerpen slechts zwak bestreden. De heeren *Glaiz-Bizoin* en *Lherbette* hebben tegen de wet op de drukpers eenige min of meer grondige argumenten getracht aan te voeren; doch daarop is alleen met declamatiën geantwoord en beiden heeft men ongestoord hunne redevoeringen ten einde laten brengen.

De heer *Sauzet* heeft in zijne afdeeling breedvoerig uitgeweid ten gunste van het ontwerp en voornamelijk heeft hij de nopens spotprenten en schouwburgen genomene bepalingen krachtiglijk ondersteund. Algemeen zegt men, dat hij, bij deze improvisatie, de grootste bekwaamheden heeft aan den dag gelegd, en dat alle argumenten, welke hij aanvoerde, niet te wederleggen waren.

Over het algemeen was de discussie bedaard, niet een incident heeft dezelve geanimeerd. De gesteldheid der meerderheid schijnt onveranderlijk en wel bepaald. Daarentegen was de oppositie losser en meer wankelende, dan immer. De heer *Garnier Pagès* heeft staande gehouden, dat het wetsontwerp nopens de drukpers het charter verkrachtte en eene aanranding op de vrijheid der drukpers was. Zijne ambtgenooten ter linker- en regterzijde hebben niet zoo ver durven gaan; maar zonder te ontkennen, dat het overeenstemde met het charter: de onschendbaarheid van den troon te beveiligen tegen aantijgingen en beleedigingen, hebben zij zich hoofdzakelijk gehouden aan nietsbeteekenende beuzelingen; nu eens was de straf te zwaar, dan weder verzetteden zij zich tegen de bepalingen, die het beroep in cassatie van incidenten verboden, of den hoofdredacteurs der dagbladen het bekendmaken der schrijvers van artikelen gebieden. De grondbeginsels zelve der wet zijn niet bestreden geworden. Men schijnt zich een en ander voor te behouden tot de openbare discussie, die aanstaande week zal beginnen. De kommissiën zijn heden vergaderd geweest, en zullen zeker, alvorens uiteen te gaan, hunne rapporteurs benoemen.

— De Koning heeft gisteren, te 2 uren, in eene bijzondere audientie ontvangen den graaf *Granville*, buitengewoon gezant van Engeland, belast van wege zijnen Koning, om den Koning der Franschen eenen brief van gelukwensching te overhandigen wegens het behoud zijner dagen en die zijner betrekkingen. Genoemde gezant was vergezeld van het geheele personeel zijner ambassade.

De Koning heeft ook eenen dergelijken brief ontvangen van het bondgenootschappelijk bestuur van het Zwitsersch gemeenebest.

— De HH. *Talleyrand* en de groot-referendaris van het Hof der Pairs zijn gisteren avond bij den Koning tot een langdurig gehoor toegelaten.

— De laatste berigten van de conciergerie geven de herstelling van *Fieschi* als genoegzaam zeker op, en aan het paleis even als in de stad loopt omtrent den aanslag hetzelfde gerucht, dat dezelve namelijk zijnen oorsprong aan de legitimistische partij heeft ontleend. Althans men vermeldt geene arrestatie van eenig aanzienlijk persoon. (*O. C.*)

— Het huis van den boulevard du Temple No. 50, van waar de snoode aanslag op 's Konings leven gepleegd werd, zal door de stad zelve gekocht en ten gronde toe afgebroken worden.

— In de *Gazette de France* leest men het volgende:

De revolutie maakt in Spanje vreesselijke voortgangen. Katalonië en een gedeelte van Arragon zijn in vlam. Het gezag der Koningin wordt er allerwegen miskend en in weerwil der tegenkanting van het leger, is de constitutie van 1812 uitgeroepen.

Tijdingen van Barcelona, van den 30 Julij, melden, dat *Llander* met 400 man uit die stad is gejaagd, zich nog gelukkig achtende zijn hoofd te redden. De strijd tusschen het volk en de militairen schijnt hevig te zijn geweest.

Van eenen anderen kant wanhoopt het ministerie, de revolutionaire factie te Madrid in bedwang te houden, en waarschijnlijk is, op het oogenblik, waarin wij dit schrijven, het ministerie van *Toreno* omverre gestooten en heeft de troon der Koningin *Elizabeth* voor een of ander provisioneel gouvernement plaats gemaakt.

De Madridsche brieven van den 29sten doen de grootste onheilen voorzien en zeggen stellig, dat het onmogelijk werd, aan de zich voorbereidende anarchistische beweging weerstand te bieden.

— Het *Journal des Pyrénées Orientales*, van den 1 Augustus, geeft het volgende breedvoerige verslag der onlusten, waarvan Katalonië dezer dagen het schouwtooneel is geweest:

Op het voetspoor van Madrid en de jongste gebeurtenissen te Saragossa, is thans Katalonië geheel aan eene klooster-revolutie overgegeven. Waar zal echter deze stortvloed te midden der kokende hartstogten, die dreigen naar alle zijden uit te stroomen, zich ophouden? Ten einde de volksmassa's, die niets te verliezen hebben, op te ruijen, maakte men hun bij voorbeeld diets, dat, na de verdelging der monniken, de vernietiging der mechanische werktuigen en stoommachines in de werkplaatsen en fabrijken zoude plaats hebben. Doch wat is er niet na de volvoering dier beloften voorgevallen?

De verschrikte bevolking verlaat bij hoopen de stad. Men ontvliedt den huisselijken haard, om plundering, brand en moord te ontgaan. Deze vrees kan intusschen te zeer overdreven zijn; want tot dus verre ziet men, dat de orde te midden der grootste buitensporigheden bewaard wordt. Overal verklaart zich de volksgeest tegen de monniken; de wereldlijke geestelijkheid alleen wordt geëerbiedigd; de kloosters worden overal in de asch gelegd, maar er doen zich geene oproerkreten hooren. Wij zullen de reeds bekende daadzaken hier nader opsommen.

Te Reus zijn den 22 Julij, onder voorwendsel van het vermoorden van vijf miliciens en eenen officier uit die stad, welke in eene Carlistische hinderlaag waren gevallen, alwaar men beweerde, dat zich monniken bevonden, twee kloosters aan de vlammen prijs gegeven, ten gevolge waarvan zeventwintig kloosterlingen omkwamen. Des anderen daags was de orde in de stad hersteld.

In den avond van den 25 Julij is Barcelona zelve ten prooi eener geduchte opschudding geweest; dezelve was ontstaan bij de stierengevechten; de ontevredenheid des publieks, die daaruit was ontstaan, dat de in het strijdperk gebragte stieren niet aan de verwachting beantwoordden, werd door de volksmenners te baat genomen, ten gevolge waarvan in het cirque van Barcelonette alles werd vernield. Vervolgens toog men naar de stad, terwijl het getal der muitelingen steeds aangroeide en eindelijk een schrikbarend voorkomen verkreeg. De bestorming der kloosters was geducht; te tien uren des avonds stonden verscheidene derzelven in volle vlam; de kerkversierselen, het geheiligde vaatwerk, alles ging verloren, maar nergens werd geroofd; de monniken, die zich trachtten te redden, werden door het gepeupel doodgeslagen, doch de meeste hunner verloren hun leven in de vlammen.

Deze afschuwelijke tooneelen werden opgevoerd ten aanschouw der overheid, die geene magt bezat, om dezelve te beletten, terwijl de troepen, die, uit hoofde van hun gering getal, als het ware met het geweer in den arm, het oproer stonden aan te zien. In het geheel zijn vier monnikene-kloosters met den grond gelijk gemaakt en drie sterk beschadigd.

Inmiddels deed de Regering de nog niet aangegrepen kloosters ontruimen; de nonnen werden naar hare huisgezinnen terug gezonden en de monniken, ten getale van ruim driehonderd, naar de citadel overgebragt en alzoo gered. De monniken in de buiten kloosters verlaten, uit vrees voor een dergelijk lot, vrijwillig hunne verblijven en nemen de wijk in de forten der stad; men kan zeggen, dat de vernietiging der klooster-orden in Katalonië *facto* geschiedt, in afwachting, dat zij zulks *jure* worde.

Op Zondag, den 26 Julij, scheen alles kalm in Barcelona te zijn; maar men merkte eene sombere gisting op, die uitsporigheden van eenen anderen aard deed vreezen. Intusschen is er geene enkele gepleegd; de autoriteiten, van hare ontsteltenis van den vorigen dag terug gekomen, hadden maatregelen ter voorkoming derzelve genomen. Overtuigd van hunne zwakheid, hebben de partijhoofden zelfs niets beproefd; eenige eenvoudige patrouilles waren toereikende, om de groepen, welke het hun gelukt was te verzamelen, uit een te drijven. De kapitein-generaal, die zich, ten gevolge der op den 22sten in die stad plaats gehad hebbende gebeurtenissen, naar Reus begeven had, had inmiddels van het gebeurde berigt ontvangen en was in den nacht van den 26sten terug gekomen. Eerst na het nemen van behoorlijke maatregelen is hij den 28sten weder vertrokken, om, zoo men vermoedt, de van buiten uitgeborstene onlusten te dempen.

Intusschen is het waar, dat de kloosters allerwegen aangevallen of bedreigd worden. Men zou bijna zeggen, dat eene algemeene duizeling aller hoofden bevangen heeft. In het distrikt van Figueras, waar de bevolking zich onderscheidt door hare welgezindheid, heeft de gouverneur de kloosters niet anders kunnen redden, dan door de monniken, als wereldlijke geestelijken verkleed, naar hunne familiën te zenden.

— Uit Madrid wordt, van den 1 Augustus, het volgende gemeld:

De feesten van la Granja zijn schitterend geweest. Gedurende de laatste dagen derzelve heeft de Koningin blijken gegeven van ongemeene behendigheid, hebbende de Vorstin op eene gehouden jagtpartij met eigene hand eenen grooten wolf gedood; de huid van het ondier is herwaarts gezonden, om opgestopt en als trofee voor Hare Majesteit bewaard te blijven.

De verlustigingen van la Granja hebben nogtans niet verhinderd, dat H. M. aan de staatsaangelegenheden hare zorg bleef besteden. De graaf *de Toreno*, in wien de Koningin met reden een onbepaald vertrouwen stelt, heeft onderscheidene conferenciën met H. M. gehad. Ten gevolge van deze conferenciën en na lange deliberatiën van den raad, is het dekreet bekend gemaakt, waarbij 908 kloosters worden afgeschaft. Onder dit getal bevonden zich de rijkste instellingen van Spanje, met name het vermaarde Karthuizers-klooster van El Paular, alwaar sinds lang verbazende schatten zijn opgehoopt. De opbrengst van den

verkoop der kloosters zal worden besteed aan de amortisatie der binnenlandsche schuld en de betaling van de buitenlandsche passieve schuld. Deze hoogstgewigtige financiële maatregel zal ons krediet opbeuren en de Regering vaster doen zetelen.

Van den 9den. In een dagblad van Marseille leest men:

Wij vernemen van een welonderrigt persoon, dat acht werklieden eener zelfde fabrijk, door de *cholera* aangetast, allen, bij het uitbreken der eerste verschijnselen hersteld zijn geworden door het inzwelgen van een groot glas olie en wijn. Heeft de olie als tegengif gewerkt? Heeft de wijn aan het stollende bloed de werkzaamheid hergeven, welke het begon te verliezen? Wij beslissen niets, maar wij geven eene daadzaak aan, en wij kunnen verzekeren, dat deze acht werklieden niet de eenige *cholera*-zieken zijn, die hun behoud aan het innemen van olie te danken hebben; overigens weet men, dat bekwame geneesheeren, vooral in Spanje, er het nut in de behandeling der *cholera* van hebben erkend.

— Van St. Omer meldt men, dd. 5 Augustus, als volgt:

Een betreurenswaardig voorval heeft de gemeente Esquerdes getroffen. De buskruid-fabrijk is aldaar gedeeltelijk in de lucht gesprongen. Drie lieden hebben het leven verloren; het hoofd van een' der werklieden is van den romp gescheurd; zeven of acht anderen zijn min of meer zwaar gewond.

— In den *Courrier Français* leest men het volgende:

Indien de geest van een wetsontwerp moet beoordeeld worden naar den indruk, welken hetzelve op het absolutistische Europa maakt, mag men wel erkennen, dat nimmer een ontwerp eene meer algemeene goedkeuring bij het korps diplomatiek ondervonden heeft, dan de laatste wetten over de drukpers; de gezanten van het Heilig Verbond heeft men gezien, de ministers bijzonder geluk wenschende met de beteugelende strekking der gevormde ontwerpen. Terwijl de Engelsche drukpers zich met alle kracht verzet tegen de voornaamste bepalingen der doctrinaire wetsbepalingen, en derzelver vervolgingsgeest ontsluijert, wenscht het absolutistische Europa den heer *de Broglie* geluk.

— De volgende bijzonderheden, betreffende het gevangen nemen van eenen persoon te Peronne, schijnt met de misdaad van den 28 Julij in verband te staan.

In den nacht van den 30 op den 31 Julij nam zeker persoon het oogenblik waar, dat de poort geopend werd, om eene diligence door te laten, en sloop de stad binnen. De portier, hem voor eenen uit de diligence gestegen reiziger houdende, liet hem ongehinderd doorgaan. Daarop trad die persoon naar eenen wachtpost toe, en verzocht de nationale gardes, die er zich bevonden, hem eene herberg te willen wijzen, alzoo hij niet, zeide hij, in het hotel wilde logeren, waar de diligence aankomt. Die persoon was zonder hoed en in eenen toestand, waaruit bleek, dat hij lang te voet had geloopen; toen hem zijne papieren gevraagd werden, had hij er geene voldoende bij zich. Voor de gendarmerie gebragt zijnde, ontdekt men, dat eener zijner handen, welke hij gestadig verborgen hield, gekwetst was als door eene koord of een touw, langs hetwelk hij zich kon hebben laten afglijden. Op zijne borst had hij de teekens van onderscheidene wonden, die hem kort te voren door een hagelschot scheenen toegebragt te zijn.

— Brieven van Barcelona, van den 2 Augustus, melden, dat men er veel vertrouwen voedt op de maatregelen, welke de overheden en de stedelijke militie genomen hebben, om de herhaling der rustverstoring te beletten, welke gedurende de laatstvorige dagen hebben plaats gehad; Barcelona was op den 2 Augustus stil, en de fatsoenlijke burgers hadden er de wapenen opgenomen, om het rijk der anarchie te fnuiken. Men zegt, dat de Barcelonasche beweging in betrekking staat tot de reis van den Infant Don *Francis de Paula* en diens gemalin, gedaan onder voorwendsel van te Valencia de zeebaden te kunnen gebruiken; het schijnt, dat de constitutionelen van 1812 in naam van *Isabella* het regentschap aan dien Infant willen opdragen, met uitsluiting der Koningin *Christina*, die in de oogen der liberale partij gedepopulariseerd is, zoo uit hoofde van haar nieuw huwelijk, als wegens de beginselen van monarchaal dwangbewind, welke zij, meent men, nog steeds is blijven aankleven, sedert zij in het beruchte manifest van *Zea* luide verkondigd werden.

— De *Vapor* van den 31 Julij bevat eene groote proclamatie van den burgerlijken gouverneur, om het volk aan te sporen tot staking van het plunderen der kloosters en het vernielen der fabrijk-werktuigen. Hij verwittigt, dat, zoo er teekenen van opschudding zullen voorkomen, er een kanonschot zal gelost worden van het fort Atarazanas en een ander van de citadel; en dat, indien dit alarmsein een kwartier daarna herhaald wordt, een ieder, die op straat zal getroffen worden, als een oproerling zal worden beschouwd en behandeld.

— Uit eene proclamatie van den burgerlijken gouverneur van Kadix, van den 18 Julij, blijkt, dat er in die stad een volksopstand had plaats gehad, waarvan dezelve echter noch den oorsprong noch de omstandigheden vermeldt; alleen ziet men daaruit, dat de beweging niet ten voordeele der Carlisten, maar in eenen revolutionairen zin was. Brieven van Madrid schrijven den toorn des volks toe aan het verbod, dat uitgevaardigd was, om het zingen te beletten van het lied van *Riego*.

— In een ministerieël blad wordt het gerucht tegengesproken, dat *Fieschi* agent van policie zou geweest zijn, en verzekerd, dat hij, ten minste zoo lang de heer *Gisquet* aan het hoofd der policie gestaan heeft, niet tot die administratie heeft behoord.

Hetzelfde blad bestrijdt ook de menigvuldige geruchten, die hem als een werktuig der Carlisten of der Legitimisten doen voorkomen, en verklaart, dat het alleen door zucht naar waarheid geleid wordt en om die reden stellig al deze verzinsels moet tegenspreken, welke slechts dienen, om de republikeinsche partij te verontschuldigen. Het voegt hierbij, dat de tijd misschien spoedig zal komen, waarop het zich duidelijker zal mogen uitdrukken, en men dan zijne voorzigtigheid naar waarde zal kunnen beoordeelen, over welke in alle geval de republikeinsche drukpers zich het minst moest beklagen.

Fieschi zal, naar allen schijn, van zijne wonden herstellen en wordt dagelijks beter.

De moordenaar toont eene zekere gehechtheid voor zijnen voormaligen weldoener, den heer *Lavocat*, en beklaagt zich meermalen, dat hij verzuimd heeft dien heer in de laatste vijftien maanden te zien; ook zou hij gezegd hebben, dat, zoo hij hem kort vóór den moord gesproken had, hij welligt zijn helsch ontwerp zou hebben laten varen. Hij moet steeds onkundig zijn omtrent de gevolgen, die zijne daad gehad heeft; alleen weet hij, dat een maarschalk er het slagtoffer van geworden is, en dat hij den Koning en de Prinsen niet heeft getroffen. Hierover geeft hij thans voor tevreden te zijn, zeggende, dat, alles wel ingezien, zij hem toch ook geen kwaad gedaan hadden.

BELGIË

BRUSSEL den 8 Augustus.

Generaal *Dibbets* schijnt zijne gestrengheid, welke men sinds eenigen tijd in acht nam met het toelaten van Belgen in de forteres van Maastricht, eenigermate gewijzigd te hebben. Het verbod van niet toelating schijnt opgeheven. Deze verandering van gedrag wordt toegeschreven aan eene door den generaal gemaakte opmerking, dat de Belgen, van hunnen kant, minder streng geworden waren jegens de Hollandsche ambtenaren, die, of wegens hunne beroepsbezigheden of uit begeerte om de buitenlucht te genieten, de omstreken der stad komen bezoeken.

Van den 10den. Het *Mémorial de la Sambre* bevat de beide volgende zonderlinge weddingschappen:

De eerste tusschen de heeren *S.* en *S.*, wie hunner het langst in het water zoude blijven. Na zes uren geduld's, haalde een der wedders eene slaapmuts uit zijnen zak, zette zich die op het hoofd en zeide geheel flegmatiek, dat hij niet voor des anderen daags uit de Sambre zoude gaan. De andere wedder verloor hierop den moed en bekende de weddingschap verloren.

De tweede weddingschap is gedaan door den heer *S****; hij zal eene lengte-uitgestrektheid van 10 uren gaans te paard doordraven, in denzelfden tijd als eene schelpslak de lengte van 10 duimen op eenen met gestampte broodsuiker bestrooiden steen zal overkruipen. Deze harddraverij zal aanstaanden Donderdag te vijf uren 's avonds buiten de Marcinellepoort, te Charleroi, gehouden worden. De weddingschap gaat voor 500 francs.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 9 Augustus.

Z. K. H. Prins *Albert*, die voor eenige dagen naar de hoofdstad vertrokken is, wordt morgen of overmorgen in deze residentie terug verwacht.

— Naar men verneemt, is door Z. Exc. den directeur-generaal voor de marine bepaald, dat voor het vervolg geene attestatiën de vita, ter bekoming van betaling van gedelegeerde zeetraktementen, meer zullen worden aangenomen, dan de zoodanige, welke door de personen *zelve*, te wier behoeve de delegatie is geschied, zullen worden ingezonden, evenmin als het geoorloofd zal zijn, dat de daarvoor afgegeven wordende mandaten van betaling door iemand anders, dan door de gedelegeerden *zelve* worden ontvangen en voor voldaan onderteekend. Dit besluit is genomen op grond, dat van tijd tot tijd door derden worden ingezonden de attestatiën de vita van personen, te wier behoeve, op grond van Zijner Majesteits besluit van den 1 Maart 1830, No. 95, door de bij Zijner Majesteits zeemagt dienende officieren, enz., een gedeelte van hun zeetraktement s gedelegeerd geworden, en dat zelfs de daarvoor afgegeven wordende mandaten van betaling door gemagtigden worden geïnkasseerd en voor voldaan onderteekend; — en tevens uit aanmerking, dat zulks geheel en al strijdende is met het doel en den geest van bovengemeld Koninklijk besluit, als zijnde de daarbij vastgestelde bepalingen juist strekkende, om aan den officier deszelfs zeetraktement zonder hooge interestrekening voor daarop te verleenen voorschotten te verzekeren en, bij achterlating van vrouw, kinderen of andere, bij opgemeld besluit opgenoemde betrekkingen, hem in staat te stellen, om, des verlangende, geregeld in hun onderhoud te voorzien, zonder dat ook daarop eenig verlies voor kommissie, interest als anderzins zoude plaats hebben.

Van den 11den. Naar men verneemt, vertrekt Z. M. overmogen naar het leger; zullende Hoogstdezelve, zich in Noord-Braband bevindende, tevens de vestingwerken aldaar in oogenschouw nemen. Van daar begeeft de Koning zich naar het Loo, werwaarts ook H. M. de Koningin en HH. KK. HH. de Prins en Prinses *Albert van Pruissen* aanstaanden Maandag zullen vertrekken.

AMSTERDAM den 11 Augustus.

Op heden hield de Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* hare eenenvijftigste algemeene jaarlijksche vergadering, onder voorzitterschap van den wel-eerw. heer *N. Swart*, in de Nieuwe Lutersche Kerk, op den Singel alhier. De vergadering werd bijgewoond door den burgemeester, den officier van justitie en kommissiën uit het Koninklijk instituut en meerdere geleerde maatschappijen en genootschappen. Eene talrijke vrouwenschaar zette door hare tegenwoordigheid nieuwen luister bij aan deze bijeenkomst.

De heer *Swart* beklom den spreekstoel, en zeide in eene inleiding, dat het nu de tweedemaal was, dat hij door treurige omstandigheden, die den eigenlijken voorzitter troffen, geroepen was, om het voorzitterschap in eene algemeene vergadering der Maatschappij te bekleeden; dat dit echter nu nog meerdere moeijelijkheden voor hem had opgeleverd, door den korteren tijd, die er overig was geweest tusschen den vastgestelden dag, waarop de vergadering zou plaats hebben, en het tijdstip, waarop de hoogleeraar *des Amorie van der Hoeven*, door den treurigen toestand eener beminde gade, die hem ook spoedig daarna door den dood werd ontrukt, genoodzaakt was, zijn voornemen, om als voorzitter op te treden, te laten varen. De cantate, voor deze gelegenheid door den heer *Tollens* vervaardigd, was reeds in gereedheid; de schets der redevoering van den heer *van der Hoeven* ook, die dezelve aan den spreker medegedeeld, en deze heeft toen het onderwerp wel volgens die schets, maar op zijne wijze uitgewerkt. Dit onderwerp was: *de Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen te beschouwen als eene Christelijke Maatschappij.* De hoofdverdeeling, die door den hoogleeraar gemaakt en door den spreker gevolgd werd, was, om het Christendom voor te stellen als den *grondslag*, het *rigtsnoer*, *den steun* der Maatschappij, en dus als den *waarborg* van derzelver bestendigen bloei.

Het Christendom was de grondslag der Maatschappij, d. i. de Maatschappij was de vrucht van het Christendom. De oudheid kende de algemeene verbroedering niet, die door het Christendom ontstond tusschen alle standen der Maatschappij en over den geheelen aardbol werd verspreid, die in allen geloovige menschen deed zien, welke met eene gelijke hoop en met gelijke verwachtingen bezield waren. Ten gevolge van het Christendom konde dus eerst het bij de ouden ongekende denkbeeld geboren worden, om ook de geringere klasse deelachtig te maken aan eene algemeene verlichting en beschaving. Op gelijke wijze was het gegaan met de boekdrukkunst, waaraan ook eerst behoefte was ontstaan, nadat het Christendom bij alle standen den dorst naar boeken, bepaaldelijk naar de geschriften der Apostelen, had doen geboren worden. De spreker aarzelde niet, het werk van *Nieuwenhuyzen* de opwekking en de verlevendiging van het Christendom te noemen; de Maatschappij toch had allen sektengeest den bodem ingeslagen door den gelukkigen middelweg, dien zij gekozen had, namelijk door niet te onderzoeken naar Genève of Rome, *Zwinglius* en *Luther*.

De Maatschappij werkt geheel in den geest des Christendoms, door de bevordering van godsvrucht en zedekunde volgens de grondslagen dezer godsdienst, door de menschen wijzer, beter en gelukkiger te trachten te maken. Een onderscheid is er, dat het Christendom zich over den geheelen aardbol uitstrekt, terwijl de Maatschappij hare werking tot het Vaderland beperkt. Eene tweede overeenkomst daarentegen is, dat de Maatschappij voornamelijk voor de meest verachterde standen en voor kinderen werkzaam is, zoo als bewezen wordt door hetgene zij ten behoeve van de opvoeding der jeugd en de verbetering van het schoolwezen gedaan heeft; terwijl, blijkens de door den spreker aangehaalde bekende bijbelteksten, het Evangelie bijzonder aan de armen werd verkondigd en het Koningrijk der Hemelen aan de kinderen beloofd. Er bestond ook eene naauwe verwantschap in de middelen en wegen, die door de Maatschappij en het Christendom waren gebezigd ter bereiking van de gewenschte doeleinden. Ook de Stichter des Christendoms had aan zijne Apostelen niet voorgeschreven, dat zij de geloovigen op bepaalde plaatsen en op bijzondere wijzen zouden vereenigen, en evenwel vestigden zich van zelven op verschillende plaatsen gemeenten, gedreven door een' geest van orde en liefdadigheid; zoo ook heeft zich deze Maatschappij, zonder bepaalde voorschriften van den Stichter, alom uitgebreid, en hebben zich niet alleen in de steden, maar ook in bijna alle vlekken en dorpen van ons Vaderland departementen gevormd.

Het gevolg van dit alles is, dat de Christelijke godsdienst het rigtsnoer moet zijn der Maatschappij; de naam derzelve zoude schijnen eene meer algemeene strekking aan te duiden, doch die algemeenheid heeft slechts betrekking tot de groote vrijheid in de werkzaamheden, welke aan de departementen werd overgelaten. De wetten, welke de Maatschappij zich heeft voorgeschreven, bewijzen de juistheid dezer uitlegging; volgens dezelve is het hoofddoel der Maatschappij de bevordering van beschaving en menschenheil, verbonden met het Christendom. De redenaar toonde verder nog verscheidene andere punten aan, waarin de Maatschappij het voorbeeld der Christenleer had gevolgd, zoo als: door de hoogere wetenschappen niet te behandelen, en zich meer te bepalen tot hetgene onder het bereik van een' ieder' valt; door zich niet te bemoeijen met staatszaken en burgerlijke partijschappen, gelijk het Christendom niet leerde aan eenige bepaalde regering te gehoorzamen. Vervolgens verdedigde de spreker de Maatschappij tegen het verwijt, dat zij, door alle Christen-sekten toe te laten, eenige onverschilligheid in zaken van godsdienst aan den dag legde; dit verwijt was echter onbillijk; want het wezen des Christendoms bestaat niet in die fijne onderscheidingen en duistere leerstellingen, maar was gelegen in menschenliefde, liefdadigheid, enz.

Wanneer dit alles moet vermeden worden, zoo behoort het daarentegen tot de positieve pligten der Maatschappij, om den geest des Christendoms, bescheidenheid, menschenmin, enz. aan te kweeken. — Onder de gevaren verbonden, aan de bevordering van een moedig zelfvertrouwen en eene edele fierheid bij de jeugd, door, in de plaats van vrees, eenen anderen prikkel te bezigen, door straffen en belooningen te stellen in de plaats van ligchamelijke kastijdingen, behoort, gelijk sommigen beweren, dat men daardoor voedsel zou geven aan eigen waan, aan de algemeen heerschende woelachtigheid, enz. De spreker was echter daarvoor in ons land van orde niet bevreesd en meende, dat men door de beginselen des Christendoms en vooral dat der nederigheid dit gevaar ligt zou vermijden of te boven komen.

Dus handelende, zal de Maatschappij eenen waarborg vinden in het Christendom en in de bescherming van God, die reeds zigtbaar was in de wijze, waarop de Maatschappij te midden van alle staatsomwentelingen is in stand gebleven en zelfs eenen al hoogeren en hoogeren trap van bloei heeft bereikt. — Wanneer de Maatschappij het Christendom blijft volgen, zal zij evenmin als deze godsdienst verouderen. Hoe zeer thans de Staat het opzigt over het schoolwezen aan zich heeft getrokken, en de Maatschappijen van Weldadigheid en ter Zedelijke Verbetering der gevangenen een gedeelte verrigten van hetgene vroeger door de Maatschappij werd gedaan, zoo zijn deze inrigtingen loten van onzen stam, vruchten van onzen boom, — en zoude men dan dezen vellen? Er zullen zich nieuwe wegen openen, om nut te stichten. Men behoeft dus niet voor de verachtering der Maatschappij te vreezen. Want wat de stempel der waarheid en liefde draagt is duurzaam.

De voorzitter reikte daarna de gouden eereprijzen uit aan den doctor *Scheltema* uit Arnhem, die een bekroond antwoord geschreven had op de prijsvraag, door de Maatschappij uitgeschreven: *Over de uitwerkselen der verbeeldingskracht*, en aan den heer *Warnsinck*, die het eermetaal in ontvang nam voor den wel eerw. heer *Blaaupot ten Cate*, leeraar der Doopsgezinde gemeente te Akkrum, welke eene *geschiedenis had geschreven van de zeevaart en den handel onzer natie van de vroegste tijden af*, zijnde mede een antwoord op eene uitgeschrevene prijsvraag.

Ook stelde de heer *Swart* eenige medailles ter hand aan vier inwoners dezer stad, die zich door het redden van drenkelingen verdienstelijk hadden gemaakt. Gelijke belooningen voor gelijke menschlievende daden zouden aan vele bewoners van andere plaatsen door de departementen der Maatschappij of de gevestigde autoriteiten op die plaatsen worden uitgereikt.

Ten slotte bedankte de voorzitter de kommissiën voor hare vereerende tegenwoordigheid, en de toonkunstenaars en zangers, die deze plegtigheid door hun-

ne talenten hadden opgeluisterd, met name den direkteur van het orkest, den heer *Broekhuyzen*, en gedacht ook den afwezigen dichter *Tollens*, die de cantate had vervaardigd, met welker voordragt de plegtigheid is begonnen en de redevoering afgewisseld en besloten.

Van den 12den. Wij ontvangen, door *buitengewone gelegenheid*, nadere berigten van Parijs van eergisteren. Eene aldaar aangekomene telegrafische depêche verklaart de nieuwe daling, welke de Spaansche fondsen ter Parijssche beurze van dien dag hebben ondervonden. Gemelde depêche luidt als volgt:

»Den 5den zijn nieuwe onlusten te Barcelona uitgeborsten, niet minder be- »droevenswaardig, dan de vroegere.

»De generaal *Bassa*, die daags te voren aan het hoofd van 2000 man was »aangekomen, werd in het paleis zelf aangevallen, van het balkon naar beneden »gestort, over de straten gesleept en zijn lijk in de vlammen geworpen. De »hôtels van den burgerlijken gouverneur en van de policie werden uitgeplun- »derd. De troepen hebben niet durven werken; de stad was in volslagene »regeringloosheid; alleen door het aanstellen eener nieuwe stedelijke regering »konde men daaraan een einde maken."

Eene tweede depêche meldt, dat men den 6den des morgens alarm geslagen heeft en dat het eindelijk aan de militie gelukt is de opstandelingen ten onder te brengen.

»De nieuwe autoriteiten hebben krachtige maatregelen genomen, welke een »spoedig herstel der rust doen hopen.

»Het regent proclamatiën; allen eindigen met de woorden: *Leve Isabella II*.

»Men poogt de inwoners op te wekken, om de wapenen tegen de Carlisten »op te vatten.

»*Llander* is den 7den te Puicerda aangekomen."

Wat de legers betreft, heeft er geen nieuw gevecht plaats gehad; den 4den stonden dezelve nog tegenover elkander.

Op dien dag had zich Don *Carlos* naar Vittoria begeven.

— Men deelt ons het volgende mede uit eenen brief van Paramaribo, den 5 Junij:

Het Luthersch kerkgebouw, door den noodlottigen brand van 1831 geheel verwoest, zagen wij, tot veler blijdschap, thans door een geheel nieuw vervangen; stille eenvoudigheid van buiten paart zich aan sierlijke netheid van binnen, welke verhoogd wordt door eenen fraaijen predikstoel (ons door eene zuster der gemeente geschonken), en een heerlijk orgel, door de kundige hand der heeren *Batz en Comp.*, te Utrecht, vervaardigd. Hetzelve werd opgesteld door hunnen compagnon, den heer *Witte*, die zich met deszelfs overbrenging wel had willen belasten.

Dit stuk verdient allen bijval en voldoet, vooral wat het uitwendige betreft, uitstekend; doch de toonen zijn boven mate hard sprekende; men schrijft dit toe aan de onkunde van den organist; en dit wel naar het oordeel van twee à drie toonkunstenaren, voor welken de heer *Witte* zich wel heeft willen doen hooren.

Over het algemeen hebben wij niet slechts aan onze gemeente, maar ook aan de meesten der Surinaamsche inwoners, tot onderscheidene godsdienstige genootschappen behoorende, een groot gedeelte van den wederopbouw van kerk en orgel te danken.

Hare Excellentie de baronnes vrouwe *van Heekeren* bleef niet in gebreke, ook hare milddadige hand te openen, en het tot verfraaijing van kerk en orgel ontbrekende in ruime mate te schenken. Vele opofferingen kostte het echter der gemeentekas, welke slechts door milde bijdragen in haren vorigen toestand kan worden terug gebragt.

Eene getrouwe afbeelding dezer nieuwe kerk bevindt zich als titelplaat voor den, bij den boekhandelaar *C. G. Sulpke*, te Amsterdam, verschenen Surinaamschen almanak dezes jaars.

DORDRECHT den 10 Augustus.

Uit Vilvoorden schrijft men, van de vorige maand, het navolgende: »Bij eene der laatste bezoekreizen van den predikant *Goedkoop*, beklaagden zich de gevangenen van de Protestantsche geloofsbelijdenis, dat zij, sedert het vertrek van den Roomschen geestelijke, den heer *Wallop*, en de dienst van den tegenwoordigen, een priester uit Vilvoorden, verpligt waren in de mis te knielen, even als de Roomsch-Katholijken zulks deden. De predikant schreef hierover naar Brussel aan den kommandant der gevangenis, dat, indien deze klagt niet ongegrond was, hij van zijn karakter en liberale denkwijze verwachtte, dat dit bezwaar zou ophouden, daar hij met hem, predikant, de overtuiging zoude deelen, dat het een slecht middel tot zedelijke verbetering der gevangenen was, hen te noodzaken tot daden van huichelarij in het stuk van de godsdienst. Hij vernam echter van de gevangenen, dat zij bij den kommandant waren geroepen, en op het voorstel, of zij in de mis wilden knielen, of gedurende dien tijd in hunne hokken opgesloten worden, zij allen eenparig het laatste verkozen hadden. Ook de enkele Israeliet, die zich in de gevangenis bevond, had hetzelfde gekozen. Dit is echter zoo gewijzigd, dat zij niet in hunne hokken opgesloten, maar in eene plaats bij elkander gelaten worden, gedurende dat de mis plaats heeft; zoodat zij dien tijd zelven besteden tot verrigting van eenige godsdienstoefening, lezende een hoofdstuk uit het Nieuwe Testament."

— In de zitting der Belgische Kamer van Afgevaardigden, van den 8 dezer, is de wet tot afschaffing der bewuste 10 buitengewone opcenten aangenomen.

LEEUWARDEN den 10 Augustus.

Eergisteren, des morgens ongeveer zes uren, ontstond in de boerenwoning van *Wessel Plekker*, gelegen onder het behoor van den dorpe Huizum, nabij deze stad, een hevige brand, waardoor in twintig minuten tijds het dakwerk en al het overeind staande houtwerk instortte; alle pogingen, tot redding van het opgeschuurde hooi, de meubelen en boerengereedschappen, werden met ijver beproefd, doch te vergeefs, zoodat, uitgezonderd eenige weinige voorwerpen, alles eene prooi der vlammen is geworden.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Den 30 Julij lag te Riga zeilklaar kapit. *Gerrit A. Jonkhoff*, met het schip *Zeldenrust*, gedestineerd naar Harlingen. Dienzelfden dag is te Pillau gearriveerd kapit. *Geert A. Jonkhoff*, met het schip *de Vrouw Jantje*, gedestineerd naar Koningsbergen. Den 11 Augustus was kapit. *H. Koops*, met het kofschip *Reina*, te Edam zeilklaar, gedestineerd naar Dantzig, zijnde van daar bevracht op Edam. Den 12den is kapit. *H. H. Weij*, met het nieuwe kofschip *Jan en Frederika*, van Groningen vertrokken, gedestineerd naar Sunderland, zijnde van daar bevracht op Amsterdam.

*** ZWAAGWESTEINDE den 11 Augustus 1835. Heden avond beviel van eene welgeschapene DOCHTER T. KEIZER, geliefde Echtgenoote van

W. C. VAN DER ZWAAG.

Familie en Vrienden gelieven deze voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Al de genen, welke iets te vorderen mogten hebben van — of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van wijlen den Heer Mr. C. C. EMMERY, of eenige BOEKEN of PAPIEREN, tot die Nalatenschap behoorende, onder zich berustende — of uit dezelve te reclameren mogten hebben, worden verzocht, daarvan, *binnen vier weken*, schriftelijke aangave te doen aan den ondergeteekenden.

GRONINGEN den 30 Julij 1835.

R. DE RHOER OTTENS,
Executeur-Testamentair.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 7 tot en met den 13 Augustus zijn alhier geboren 11 zoons en 10 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 5 ouden en 10 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN TE AMSTERDAM.

Maandag, den 10 Augustus. TARWE gaat als voren aan gebruikers van de hand: 132 ℔ j. b. Pools. *f* 206; 123, 133 ℔ b. dito *f* 167, *f* 185; 130 ℔ extra p. Zeeuws. *f* 174; 131 ℔ Norder *f* 160; 124 ℔ Deens. *f* 140; 129 ℔ Zeeuws. *f* 160. — ROGGE met redelijken handel tot vorige prijzen: 120 ℔ Pruis-Pommer *f* 134; 119 ℔ Pommer *f* 124; 122 ℔ Overijss. *f* 130; 123, 124 ℔ Drents. *f* 135, *f* 137; 122 ℔ Rijn *f* 142; 124 ℔ Meckl. *f* 136; 122 ℔ Drents. *f* 130. — GERST in een doen: 109 ℔ n. Gron. Winter *f* 118; 95 ℔ o. Vr. Wint. *f* 80. — HAVER op vorige prijzen gehouden. — BOEKWEIT prijshoudende: 119, 121 ℔ Vriess. *f* 155, *f* 159; 121 ℔ Oostvr. *f* 145.

KOOLZAAD in een doen: Zeeuwsch 60 ℒ; Overmaasch 61 ℒ; op 9 vat in Aug. 61 ℒ; in Sept. 63½ ℒ; in Oct. 64 ℒ. — RAAPOLIE was op het laatst met vele koopers willig: per 6/w. *f* 39½; vliegend *f* 38½; Sept. *f* 38½ a *f* 39; Oct. *f* 39; Nov. *f* 39 a *f* 39¼; Dec. *f* 39½. — LIJNOLIE per 6/w. *f* 40½; vliegend *f* 39½ a *f* 40. — HENNEPOLIE *f* 43; vliegend *f* 42.

Woensdag, den 12 Augustus. TARWE en ROGGE bij voorgaande prijzen, doch weinig in omgegaan: 126 ℔ ger. o. b. Pools. Tarwe *f* 160; 128 ℔ Wism. *f* 160. — 120 ℔ Overijss. Rogge *f* 126. — GERST prijshoudende met goeden handel: 109, 110 ℔ n. Old. Winter *f* 121, *f* 125; 110 ℔ Rost. *f* 100; 112 ℔ Lub. *f* 105; 110 ℔ Deens. *f* 100; 95 ℔ o. Vr. Winter *f* 80. — In HAVER en BOEKWEIT geene affaire gedaan.

KOOLZAAD 1 ℒ hooger: Zeeuwsch en Overmaasch 60, 61, 61½ en 62 ℒ; Polder 59½, 60½, 61 ℒ; Betuwsch 61 en 62 ℒ. — RAAPOLIE prijshoudende: per 6/w. *f* 39½ a *f* 39¼; vliegend *f* 38¾ a *f* 38½; Sept. *f* 39 a *f* 38¾; Oct. en Nov. *f* 39¼ a *f* 39; Dec *f* 39¼. — LIJNOLIE per 6/w. *f* 40¾; vliegend *f* 40.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN, *op de Beurs te AMSTERDAM, den 12 Aug.*

	l. k. h. k.	te 4½ u.
Nederl., Werk.Sch. 2½ pc.	54¾ a 54⅞	54 13/16
Nieuwe dito 5	— 101 9/16 – 101¾	101⅝
Uitgestelde dito	— -	
Kansbilj. van dito . . . *f*	24¼ - 24 7/16	24 5/16
Amortisatie-Syndic. 4½ pc.	93⅜ 93½	93⅜
dito dito 3½	— 78¼ - 78½	78¼
Schatkistbiljetten . . 4	— -	
Handel-Maatschapp. 4½	— 108⅜ -	
Nieuwe dito 4½	— 101⅝ -	
Fr., Ins. op 't Grootb. 3	— 78½ - 78⅝	78½
Fransche Wissel 57⅝ .	— -	
Engeland, dito . . . 3	— -	
Sp., Perp R. Em. Ams. 5	— 35⅛ - 35¾	35⅜
Dito dito a *f* 1000 . 5	— 22 - 22½	22⅜
Certific. bij *Osy & Co.* 4	— -	
Fransche Uitgest. . .	— 15⅜ - 15¾	15 7/16
Cortes Bons te Lond. 5	— 33 - 33 7/16	33¼
Engelsche Uitgestelde	— -	
Port., Oblig. te Lond. 5	— -	
dito dito 3	— 59⅜ - 59 7/16	
Nap., Cert. b. *L. & B.* 5	— -	
Dito b. *Falconn. & C.* 5	— -	

	l. k. h. k.	te 4½ u.
Leen. te L. b. *Roths.* 5 pc.	-	
R., Obl. *Hope* 1798, 1816 5	— 104 -	
dito 1828 en 1829 . . . 5	— 103¾ -	
Cert. b. dito 1831 en 1833 5	— 99⅛ - 99⅜	99⅜
Obl. te Londen 5	— -	
Cert. te Hamburg . . . 5	— -	
Inschrijv. in Assig. . . 6	— 69 -	
Certif. v. dito 6	— -	
Polen, Aand. m. Lot. fl. 100 *f*	-	
Pruissen, Dito dito R. 50	104 - 104½	
Neg. Londen 1830 . . 4 pc.	-	
Oostenr., Dito dito *f* 100 *f*	-	
Dito dito *f* 250. 4 pc. . . *f*	-	
Metalliek . . . . . . 5 pc.	-	
Dito te Lond. gen. . 5	— -	
Dito 2½	— 55⅛ -	
Ween. B. b. *Goll & C.* 5	— -	
Dito 4	— -	
Cert. Stadsb. bij dito 2½	— -	
Weener Bank-Actien 5	— -	
N. Weener Aandeelen *f*	— 700 -	
Russ. Fr. Aand. 500 fr.	-	

(*Na de Beurs.*) Van onze binnenlandsche fondsen was heden de omzet tamelijk levendig in integralen, die, even als kansbiljetten, aanvankelijk eene neiging tot prijsverbetering vertoonden, doch ten slotte geheel als gisteren bleven. Van syndikaat kwamen weder eenige partijen, naar het scheen voor Duitsche rekening, ter markt, waardoor ook zelfs de verlaagde notering van gisteren zich niet geheel konde staande houden.

Men had gedacht, dat de nadere tijdingen van Barcelona, j. l. Zondag per telegraaf ontvangen (zie ons berigt deswege hier boven), nog verder nadeelig op de Spaansche fondsenmarkt zoude werken, te meer daar ook die effekten gisteren te Antwerpen eene niet onaanzienlijke prijsvermindering hadden geleden. Intusschen vertoonden zich reeds bij het openen der beurs voor alle soorten zoo vele koopers, dat de houding derzelve over het algemeen, wel verre van eenen verderen achteruitgang te lijden, een veel gunstiger aanzien aannam, en blijven Cortes en derzelver Coupons ¾, en 5 en 3 pCts. Perpet. omstreeks 1 pCt. hooger dan gisteren. Men wilde deze onverwachte rijzing toegeschreven hebben aan nog latere van het Schiereiland ontvangene berigten, meldende, dat de rust in de meeste plaatsen in Spanje, waar opschudding had geheerscht, volkomen hersteld zoude zijn.

Alle overige vreemde effekten bij niet meldenswaardigen handel bijna onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt.: Prolongatie 3¼ pCt.; Wissel-Disconto 2 pCt.

Brazil. van 100 p. st. 85¼, ⅜; Columb. 2de leening van 100 p. st. 24⅛, ¼, ⅛; Onbep. Coup. *f* 5 7/16, 9/16, ½; Kleine dito *f* 5½, 11/16, 9/16; Mexiko 6 pCt. van 100 p. st. 33¼; Peru 6 pCt. van 100 p. st. 20⅛, ¼; Coup. *f* 4½, 9/16; Cortes van 510 p. st. 33, 33 9/16, ⅝; Coup. 21; N. Spanje, bij *Ardoin*, Onbep. Stukken 46, 45⅞, ⅞, ¾.

Laatste prijzen, te 5 uren: Integr. 2½ pCt. 54 13/16; Holl. 5 pCt. 101 9/16 a ⅝; Kansb. *f* 24 5/16; Perpet. 5 pCt. 35¼; Dito 3 pCt. 22⅜; Fr. Uitgest. 15 7/16 a ½; Cortes van 510 p. st. 33 5/16; Dito Coup. 21.

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met *autorisatie*.)